

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Ba, ngày 24/6/2025

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 113: Đọc sách Thánh Hiền có thể giúp bạn khai ngộ

Hằng ngày, chúng ta có đọc sách Thánh Hiền không hay suốt ngày chỉ vọng tưởng? Nếu luôn đọc sách thì từng lời Kinh, lời Thánh Hiền sẽ nhắc nhở chúng ta. Khi tôi thấy một lò sản xuất đậu phụ được cọ rửa sạch bong, tôi nhớ đến lời dạy của Thánh Hiền: “*Áo quý sạch không quý đắt. Hợp thân phận, hợp gia đình*”. Hợp thân phận là phù hợp với hoàn cảnh, với vị trí. Đó chính là sách Thánh Hiền đã giúp chúng ta khai ngộ. Hằng ngày không nghiên cứu sách Thánh Hiền thì trong đầu chỉ toàn ảo danh ảo vọng, tham cầu, tự tư tự lợi, tham sân si mạn.

Chúng ta phải đặc biệt chú ý đến “*mạn*”. Đừng nghĩ rằng thiếu mình thì người ta không làm được việc. Suy nghĩ như vậy là sai rồi! Tổ Ấn Quang chỉ dạy là “*phải xem thấy tất cả chúng sanh là Bồ Tát*” tức là mọi người đều là người tài giỏi, chỉ riêng mình là phàm phu, bất tài vô dụng. Những việc chúng ta làm chưa là gì cả, thậm chí là đang phá hoại chứ không phải là làm việc tốt.

Cho nên bài học hôm nay, Hòa Thượng dạy là đọc sách Thánh Hiền sẽ giúp chúng ta khai ngộ. Vậy đã bao nhiêu ngày rồi chúng ta chưa mở sách Thánh Hiền ra đọc? Người xưa nói ba ngày không đọc sách là diện mạo đã thay đổi. Thầy Định Hoảng nói là bây giờ không đợi đến ba ngày, một ngày không đọc sách thì diện mạo đã thay đổi. Bài học hôm qua, Hòa Thượng đặt câu hỏi cho chúng ta rằng vì sao người ta chuyển đổi được còn chúng ta không chuyển đổi được tập khí? Hãy xét lại xem! Câu trả lời là bởi vì chúng ta không muốn chuyển đổi, chúng ta vẫn để tập khí mỗi ngày một lớn dần, chứ không phải nhỏ dần.

Khi chúng ta mới đề xướng học tập chuẩn mực Thánh Hiền, lúc ấy không có mấy người học, chúng ta nghĩ mình đã giỏi. Hiện tại sau 10 năm, đã có rất nhiều người học Phật, đọc sách Thánh Hiền một cách rất nghiêm túc nên họ thấy rõ sự tệ hại của chúng ta. Chúng ta tưởng mình lâu năm rồi thì khá lắm nhưng đâu biết rằng chính mình đang diễn trò hề để cho người khác thấy. Người ngu thì có thể không thấy nhưng người trí thì thấy rất rõ. Cho nên, dù ở bất cứ hoàn cảnh nào, chúng ta phải hết sức cẩn thận, đừng để hư tâm thất ý. Một hoàn cảnh ảo danh ảo vọng sẽ làm chúng ta hư tâm thất ý. Người khác nhìn vào thấy sự hổ của chúng ta. Việc này làm chúng ta mất đi tâm thanh tịnh, rất dễ bị phạm phải sai lầm.

Hòa Thượng dạy chúng ta để bỏ tức tốt nhất cho mình thì không gì khác hơn là ngày ngày phải nghe Kinh nghe pháp. Từng lời dạy của Phật của Thánh Hiền chính là tổng chỉ đạo cho khởi tâm động niệm, hành động tạo tác của chúng ta. Nếu rời xa, thì ai chỉ đạo chúng ta? Là tập khí phiền não, là sự ảo danh ảo vọng, tự tư tự lợi, tham sân si mạn, ý niệm hưởng thụ năm dục sáu trần sẽ chỉ đạo chúng ta. Cụ thể như trước khi học bài, tôi đều có chuẩn bị bài, đều có lễ Phật và luyện viết thư pháp chữ “**A Di Đà Phật**” trong khi có người đến giờ mới ngủ dậy. Đây chính là tự mình rèn mình, để rảnh thì sẽ tưng tỉnh, tùy thuận tập khí.

Hòa Thượng nói chúng sanh ngày nay không nói lòng vòng, phải nói cụ thể. Có như vậy mới tránh trường hợp chúng sanh ảo tưởng là họ đã hiểu nhưng đến khi làm thì họ mới thấy họ chẳng hiểu gì. Ban đầu thiên hạ có thể cho rằng chúng ta vì ảo danh ảo vọng mà làm, nhưng sau 10-20 năm thật làm, không hề thay đổi, thì sẽ làm tắt hết mọi nghị luận. Việc tặng quà cho mọi người cũng vậy, thiên hạ có thể sẽ bĩu môi, chờ để xem chúng ta tặng được bao lâu, vai diễn sẽ diễn bao lâu? Sau đó họ không thấy chúng ta diễn mà là thật làm. Tôi không biết, đời sau, người kế tiếp thì như thế nào nhưng bản thân tôi, những gì đã sắp đặt sẵn ở hiện tại sẽ mãi mãi là để đem cho. Đây chính là hằng tâm, hay cũng gọi là tín tâm kiên định. Không kiên định thì dễ dàng thay đổi.

Ai ai cũng đều một lòng một dạ vì chúng sanh mà lo nghĩ thì chắc chắn chúng sanh sẽ được lợi, còn bản thân họ sẽ chuyển đổi được tập khí. Tôi vừa chuyển tịnh tài cho một vị chuẩn bị tổ chức trại hè thì vị ấy nói, vị ấy đang định chuyển cho tôi thì tôi đã chuyển trước. Đây chính là nhờ ngày ngày học tập. Bài học của hai ngày trước, Hòa Thượng dạy chúng ta hãy đem niềm vui và hạnh phúc của mình chia đều, chia càng nhỏ càng tốt, chia đến khi không thể chia được nữa, thì chúng ta sẽ có ngân ấy hạnh phúc.

Hòa Thượng kể rằng năm đầu tiên khi Ngài trải qua ngày Tết ở Xinh-ga-po đầm ấm, no đủ, Hòa Thượng đã nghĩ ngay đến các chúng sanh chưa được no ấm, còn khổ nạn. Ngài cũng nghĩ đến việc tổ chức buổi Dạ Tiệc Ấm Áp, mời hết những người có thân phận khó khăn, cơ nhỡ, không phân biệt tôn giáo. Ban đầu tổ chức, Ngài nghĩ rằng nhiều nhất không đến 1000 người, vậy mà thực tế đã có tới 3800 người đến. Lần thứ hai tổ chức, hơn 8000 người đến.

Từ chỗ này Hòa Thượng đã dạy chúng ta bài học gì? Đó là chúng ta không dám mở tâm. Hiện tại chúng ta mới mở tâm đón 500 hoặc 1000 người là vẫn có sự khổng chế. Nếu mở tâm thì càng đông càng tốt, không hạn chế. Chúng ta đã từng có thực nghiệm này. Năm trước nữa chúng ta từng tổ chức lễ tri ân tại Trung Tâm Hội nghị Quốc gia đã thu hút hơn 3600 người và rất nhiều người thậm chí phải ra về vì không còn chỗ trống. Điều này đã minh chứng cho thấy “*Tâm bao thái hư, lượng khắp pháp giới*”. Hôm trước, tôi định giúp những tấm pin năng lượng mặt trời cho một ngôi trường. Tuy nhiên khi đề cập đến việc này, tôi nhận được câu trả lời làm tôi hết sức hài lòng rằng: “*Thầy có nhiều việc phải lo lắm, việc này để con, việc này con lo được.*” Đây

chính là sự phát tâm của chúng ta đã dẫn khởi sự phát tâm của người khác. Thôi thì trường đã lo được thì tôi sử dụng tiền đó để gắn màn hình led cho các con ở các trại hè.

Trong nhà Phật gọi là trùng trùng duyên khởi tức là duyên thiện này khởi lên thì duyên thiện khác nối tiếp. Hôm trước tôi khởi tâm tặng 30 chiếc xe đạp cho Điện Biên, mấy ngày sau, có người phát tâm tặng rồi. Đó chính là trùng trùng duyên khởi. Cho nên, tại vì sao, chúng ta không làm được việc gì? Vì chúng ta chưa phát tâm. Từ lâu Hòa Thượng dạy chúng ta phải phát tâm của Phật, Bồ Tát thì Phật Bồ Tát sẽ vì chúng ta mà lo nghĩ. Nếu việc chúng ta nghĩ đến là việc vì chúng sanh, vì cộng đồng, vì xã hội thì Phật sẽ đến lo việc đó. Còn nếu suốt ngày ảo danh ảo vọng, tự tư tự lợi, lo được mất, lo tốt xấu, lo thành bại, lo lời lỗ thì mọi thứ sẽ đóng bít hết tất cả. Do đó, cứ hể mở tâm thì trùng trùng duyên khởi, từ duyên thiện nhỏ này kết nối các duyên thiện lớn hơn. Ngược lại chỉ cần một ý niệm tự lợi thì tắt hết mọi duyên thiện.

Rất nhiều lần tại thời điểm phát tâm, tôi chưa có tiền. Nhưng ngay sau đó thì liền có tiền để làm. Không phải là tôi có tiền thì tôi mới phát tâm. Nhờ ngày ngày học tập Hòa Thượng, chúng ta mới khai tâm mở trí, mới có đường đi nước bước để làm, mới biết khởi tâm động niệm vì lợi ích chúng sanh. Mọi đã tâm đều đã được Hòa Thượng chỉ điểm ra hết. Bài học hôm trước: *“Đem niềm vui hạnh phúc chia đều”*, Hòa Thượng đã dẫn khởi cho tôi rất nhiều ý tưởng và cũng giúp tôi làm được nhiều việc. Tương lai trong năm nay, năm tới, trại hè của chúng ta sẽ được hiện đại hóa với số lượng học sinh đông hơn, cùng các suất ăn, đảm bảo an toàn thực phẩm, phục vụ đầy đủ cho các em. Các thành viên kỳ cựu trong công tác hậu cần sẽ được lên làm trợ giảng chứ không phải đứng bếp để xào nấu.

Hòa Thượng chỉ dạy chúng ta ngày ngày đọc sách Thánh Hiền thì sẽ có ngày được khai ngộ. Đây là sự thật, là lời dạy bảo của người trong nghề, tức là những người đã từng được lợi ích từ những việc đó. Hòa Thượng nói: *“Tôi học Phật nhiều năm như vậy, ngày nay có một chút thành tựu, không gì khác hơn là khi nghe được lời nói hay của ai đó không luận ở nơi nào, tôi luôn cảm thấy như lời dạy cho chính mình. Một khi nhìn thấy người khác trách móc người thì tôi cũng thấy như là đang trách móc mình. Chính mình phải phản tỉnh xem mình có lỗi lầm này không? Nếu có lỗi thì sửa, không có thì khích lệ chính mình đừng phạm phải những sai lầm đó. Tôi học tập như vậy mà lại học được rất nhiều thứ”*. Đây là cách Hòa Thượng học tập. Không cần lên núi lên non tìm cao nhân mà Ngài lại học được nhiều. Như vậy, ngay trong cuộc sống thường ngày chúng ta đều có thể học theo được.

Hòa Thượng tiếp lời: *“Khi tôi mở Kinh Cô-Ran, tôi đọc lời dạy của A la thì tôi là học trò của A La. Tôi chăm chỉ học tập nên liền được lợi ích. Khi tôi mở Kinh Tân ước Cựu ước, những lời dạy của Giê su, tôi liền tiếp nhận, Giê Su là thầy của tôi. Người xưa đã dạy, mở quyển Kinh sách ra thì liền có lợi ích”*. Những lời dạy hay trong Kinh Thánh thì Hòa Thượng đều tiếp nhận. Nơi nơi chốn chốn, Ngài đều tiếp

nhận những lời giáo huấn. Hay cũng là thầy của mình. Dở cũng là thầy của mình. Người hay nhắc chúng ta làm việc hay. Người làm dở cũng nhắc chúng ta đừng làm việc dở quá.

Người học tập Kinh pháp đã đạt được lợi ích như vậy. Còn chúng ta học tập nhiều năm mà sao chẳng được lợi ích, phiền não vọng tưởng không những không giảm mà càng lúc càng lên cao. Đối với Hòa Thượng, chỉ cần mở sách, không cứ là sách Phật mới có được lợi ích, mà ngay cả lúc nghiên cứu về Kinh Cô ran, Kinh Tân ước Cựu ước Ngài rút ra nhiều lời dạy của Thánh A La, của Chúa Giê Su. Như thế mới là biết làm một người học trò. Để có được điều này, tâm hiếu học, tâm chân thành phải đạt đến đỉnh điểm.

Hòa Thượng nói: ***“Trong sách Thánh Hiền đều là nhân nghĩa đạo đức. Đây là điều vô cùng cần thiết ngay trước mắt đối với xã hội! Xã hội hiện đại, chúng sanh chìm đắm trong dục vọng, tạo tác vô lượng, vô biên tội nghiệp mà chính họ không hề biết. Cho nên ngày ngày đọc sách Thánh Hiền có chỗ tốt nào vậy? Nhờ nhờ giáo huấn của Thánh Hiền giúp chúng ta phát hiện ra lỗi lầm. Nhờ đó, giúp chúng ta khai ngộ. Chỗ tốt mà sách Thánh Hiền mang lại là giúp chúng ta nhận biết chính mình, nhận biết được hoàn cảnh, giúp chúng ta khai sáng mọi sự mọi việc. Cho nên nhất định phải đọc sách Thánh Hiền! Nếu không đọc thì làm sao bạn biết sai lầm của chính mình. Bạn nhận rõ mọi sự mọi việc thì bạn làm gì bị mê hoặc. Mê hoặc thì mới tạo nghiệp.”***

Chúng ta đọc sách Thánh Hiền mới biết mình là ai? Đang có tâm cảnh gì? Hoàn cảnh xung quanh thế nào? Sách Thánh Hiền giúp chúng ta phá đi sự hôn ám, mê muội của chính mình. Một người hằng ngày chỉ biết tự tư tự lợi mà lại nói rằng đang độ chúng sanh, trong khi người khác làm nhiều việc lợi ích chúng sanh như trồng rau, làm đậu phụ, mở trại hè, mở lớp trực tuyến, trực tiếp giúp người ta học nữ đức, học chuẩn mực của người xưa, tìm được còn đường dẫn đến hạnh phúc nhân sinh thì người ta cho là tại nghiệp khiến người đó phải làm như thế. Người có quan niệm như thế chính là u mê đến cùng tột.

Việc gì lợi ích chúng sanh thiết thực nhất thì đó chân thật là giáo huấn của Phật Bồ Tát. Ngược lại, giáo huấn của Ma giúp chúng ta tự tư tự lợi, hưởng thụ cho bản thân. Ma nghĩ đến lợi ích cho bản thân nên tự tư tự lợi, mới lánh nặng tìm nhẹ. Một người quân tử ở thế gian: *“Thấy lợi không màng, thấy khó dấn thân vào”*. Còn tiểu nhân thì thấy lợi thì mờ mắt, thấy khó thì truồn mắt. Nhờ nghe lời dạy này mà tôi có được chút khí khái.

Hòa Thượng tiếp lời: ***“Không hoài nghi, không xen tạp, không gián đoạn! Các bậc tổ đức của Tịnh tông xưa nay trong và ngoài nước đều khuyên bảo chúng ta phải tinh chuyên. Trong chuyên tu phải gìn giữ ba điều: Thứ nhất là không được hoài nghi, đoạn nghi sanh tín, nhất định không nghi hoặc. Thứ hai là không xen tạp. Việc***

này vô cùng quan trọng! Bồ tát Giác Minh Diệu Hạnh trong bộ sách Tây Phương Xác Chỉ đã dạy rõ. Ngài nói người niệm Phật tối kỳ nhất chính là xen tạp". Xen tạp là không chuyên. Ví dụ chúng ta đang tu Tịnh Độ, thấy người ta tu mật linh nghiệm quá, liền chạy theo tu mật. Thấy người ta tu pháp kỳ quái, lạ lẫm cũng liền đi theo. Chúng ta đang học chuẩn mực Thánh Hiền nhưng lại không tin mà đi học, đi làm những việc sai khác với chuẩn mực Thánh Hiền.

Cho nên khi nào chúng ta thực tiễn được lời dạy của Thánh Hiền vào trong khởi tâm động niệm, trong đời sống hằng ngày thì mới cảm thấy rất thú vị. Chẳng hạn như mỗi lần chúng ta muốn tranh cãi thì liền hiện ra câu nói: *"Lời nhường nhịn, tức giận mất"*. Một đứa nhỏ có hành động bất kính trước Thánh tượng, bé đang sờ bụng tượng Bồ tát Di Lặc, tôi liền nói: *"Việc tuy nhỏ"*, thế là, đứa bé liền đứng im như thể bị điểm huyết. Chúng ta chưa cần phải giải thích dài dòng mà đứa trẻ đã hiểu là *"Việc tuy nhỏ, chớ tự làm. Nếu đã làm, thiếu đạo con"*.

Hòa Thượng nói: ***"Cho nên nhất định không được xen tạp. Chúng ta tu hành phải chân thật! Muốn chân thật có thành tựu phải tuân thủ hai nguyên tắc này: Không gián đoạn, không xen tạp."*** Đa phần chúng ta không thành tựu là do gián đoạn, không miệt mài làm theo lời giáo huấn của Phật, của Thánh Hiền. Chủ Nhật vừa qua, thêm một trại hè nữa được tổ chức đông đầy cảm xúc và niềm vui để lại nhiều dấu ấn cho người dân địa phương. Ai cũng mong 365 ngày rút ngắn để được gặp lại ngày này sang năm. Chúng ta làm không hoài nghi không xen tạp thì sẽ thành công. Nhưng nếu không thật làm, luôn hoài nghi và xen tạp thì sẽ không thành công.

Trại hè ở Sóc Trăng gần sắp đến ngày khai mạc. Phong khí đang rất từng bừng như thể mọi người đang chuẩn bị cho một lễ hội. Số người tham gia trợ giảng chiếm tới 1/3 số học sinh. Vì sao ai cũng muốn hy sinh phụng hiến như vậy? Vì chân thật có những người dám làm, dám hy sinh phụng hiến nên đã dẫn khởi tâm của những người dám hy sinh phụng hiến. Họ xa rời danh vọng lợi dưỡng, xa rời được mất hơn thua, thành bại tốt xấu. Trong hoàn cảnh này, họ không có tâm tư lợi, không có tâm được mất, chỉ có tâm hy sinh phụng hiến. Qua đây, chúng ta mới thể hội được câu nói *"Trùng trùng duyên khởi"* của nhà Phật tức là các duyên trùng trùng khởi lên tiếp nối nhau.

Nếu chúng ta gặp phải ai đó dùng tâm riêng tư tư lợi dẫn dắt thì tâm tư lợi vốn dĩ đầy rẫy trong mỗi cá nhân sẽ được dẫn khởi. May mắn mấy chục năm qua, tôi chỉ học và làm theo Hòa Thượng Tịnh Không. Tất cả những điều Ngài chỉ dạy đều là hy sinh phụng hiến. Ngài từng nói: *"Tôi đến thế gian như một lữ khách và khi ra đi như một lữ khách"*. Chúng ta không phải nghe lời nói này mà tin ngay, chúng ta có thể quán sát qua 70 năm cuộc đời của Ngài. Rõ ràng lúc Ngài ra đi, Ngài đang ở nhà của một người khác. Cả đời của Ngài chỉ có quyền sử dụng, không có quyền sở hữu. Chúng ta chân thật tin vào lời Ngài chỉ dạy bởi đã chiêm nghiệm qua đời sống của Ngài.

Hòa Thượng chỉ dạy chúng ta không hoài nghi, không xen tạp, không gián đoạn không chỉ đối với pháp tu dành cho người niệm Phật mà Ngài giảng rất rộng. Sự không hoài nghi, không xen tạp, không gián đoạn còn được thực tiễn trong mọi phương diện cuộc sống, trong mọi ngành mọi nghề, trong đối nhân xử thế tiếp vật, trong việc làm lợi ích chúng sanh. Phải đạt đến không hoài nghi, không xen tạp, không gián đoạn thì mới lợi ích cho mọi người, cho chúng sanh./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!